

Kainuun sosiaalityön koulutus ja kehittämishanke

MYR § 44

Hankkeen esittelee Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta rahoitus-
asiantuntija Verna Mustonen, puh. 025 023 573.

Hakijana on Itä-Suomen yliopisto.

Hanketta hallinnoi Itä-Suomen yliopiston yhteiskuntatieteiden laitos ja alueellista koulutus- ja kehittämistoimintaa koordinoi Aikuis- ja täydennyskoulutuspalvelut AIKOPA, joka on Kainuun alueen korkea-asteen täydennyskoulutuksen keskeinen toimija. AIKOPA tekee verkostomaista yhteistyötä yliopisto- ja ammattikorkeakoulurintamalla, alueen korkea-asteen ammatillisiin osaamistarpeisiin vastaamiseksi. KASKKkoulutushanketta on suunniteltu yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston, AIKOPAN ja Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän (myöh. Kainuun sote) kanssa. Hankkeessa toteutettavasta korkeakouluopetuksesta vastaa Itä-Suomen yliopisto ja opetus tapahtuu pääosin Kajaanissa.

Työvoiman saatavuusongelmat ovat arkipäivää terveys- ja sosiaalialalla. Tämä käy selville monissa alaa koskevissa tutkimuksissa ja selvityksissä. TE-toimistojen tekemässä ammattibarometriarvioissa sosiaalialan ammatit ovat koko ajan työvoimapula-ammattien luokassa sekä koko maan että Kainuun osalta. Uusimman Kainuun alueen ammattibarometrin (I/2017) mukaan alueella on suuri pula sosiaalityöntekijöistä ja psykologeista. Sosiaalityön osalta tilannetta selittää mm. se, että Kainuun alueella ei ole toteutettu sosiaalityön yliopistolista koulutusta ja etäisyydet sosiaalityön opetusta antaviin yliopistoihin ovat suhteellisen pitkät. Päänavauksia sosiaalityöntekijöiden työvoimapulan paikkaamiseen on jo tehty, mutta ne eivät yksistään riitä paikkaamaan alueellista tarvetta.

Tällä hetkellä Kainuussa on sosiaalityöntekijänimikkeellä noin 57 henkilöä. On arvioitu, että vuoteen 2025 mennessä sosiaalityöntekijöiden ja ohjaajien tarve tulisi olemaan yhteensä 93 henkilöä. Sosiaalityöntekijöiden ikääntymisen seurauksena henkilöstön rekrytointi alueella vaikeutuu edelleen lähivuosina.

Pätevien sosiaalityöntekijöiden saatavuus on tärkeää lakisääteisten, laadukkaiden sosiaalipalvelujen turvaamisen ja kunnallisen sosiaalipolitiikan kehittämisen kannalta. Vuonna 2016 voimaan astuneen lain sosiaalihuollon ammattihenkilöistä on 817/2015, 12 §) kiristettyä sosiaalityöntekijän viransijaisen kelpoisuusvaatimuksia, on lakisääteisten sosiaalityön palvelujen järjestäminen vaikeutunut kelpoisten

työntekijöiden pulan vuoksi. Kainuussa on todellinen tarve sosiaalityön maisterikoulutukselle.

Tämän hankkeen KASKK-hankkeen tavoitteena on

- 1) kouluttaa Kainuun alueelle 20 yhteiskuntatieteiden maisteria, jotka lievittävät alueen sosiaalityön henkilövajeita,
- 2) rakentaa ja aktivoida yhteistyössä Kainuun SOTE-kuntayhtymän, Kajaanin yliopistokeskus/Aikuis- ja täydennyskoulutuspalvelut AIKOPAn ja UEFin välillä yhteinen innovaatio- ja kehittämisalusta SOCO-BA ja
- 3) koulutus- ja kehittämistoimenpiteiden myötä parantaa sosiaalityöntekijöiden valmiuksia toimia alan toimintarakenteiden kehittäjinä.

Hankkeen tulokset:

1. Hankkeessa toteutetaan 120 op:n laajuinen Sosiaalityön maisterikoulutus.
2. Suurin osa koulutukseen mukaan lähteneistä 25 opiskelijasta suorittaa 120 op:n laajuisen maisterikoulutuksen vuosien 2018–2020 aikana. Koulutuksella vahvistetaan osallistujien henkilökohtaista osaamista sekä parannetaan heidän toimenkuvakelpoisuutta ja työllistymismahdollisuuksia. Osaavan työvoiman saatavuus Kainuun alueella paranee ja pätevien sosiaalityöntekijöiden vaje vähenee.
3. Ammattitaitoisten ja pätevien sosiaalityöntekijöiden myötä sosiaalityön laatu pysyy hyvänä ja alaa koskevat rakenteelliset muutostyöt pystytään hoitamaan ammattitaitoisesti ja uusinta tietoa hyödyntäen.
4. Koulutuksella lisätään myös alueellista tasa-arvoa koulutustarjonnan saatavuudessa.
5. Itä-Suomen yliopiston, AIKOPAn ja Kainuun soten yhteistyönä toteutetaan uudenlainen innovaatio- ja kehittämisalusta, joka tukee hankkeen aikana ja jälkeen Kainuun alueen sosiaalialan kehittämistä. Maisterikoulutuksessa toteutetut kehittämistyöt ja gradu-tutkielmat tukevat kehittämisalustan toimintaa.

Maisteriohjelma tukee osaltaan Kainuun alueen kehittämistä sekä vastaa alueen työvoimatarpeeseen kouluttamalla puuttuvia tai epäpäteviä työntekijöitä päteviksi sosiaalityöntekijöiksi. Pätevien sosiaalityöntekijöiden määrä Kainuussa lisääntyy. Koulutus tuottaa ammatillista osaamista, joka vastaa Kainuun alueen osaamistarpeeseen jatkuvasti muuttuvissa toimintaympäristöissä. Lisäksi Kainuun alueen yliopistollinen kehittämistoiminta vahvistuu ja verkostojen yhteistyö syvenee ja sitä jatketaan tulevaisuudessa.

Hankkeen suunniteltu toteutusaika on 1.1.2018–31.12.2020 ja kokonaiskustannusarvio on 566 712 €, johon haetaan rahoitusta TL 4 ESR/valtion rahoitusta 425 033 €.

Hankkeen rahoitussuunnitelma 1.1.2018-31.12.2020:

ESR/valtion rahoitus TL 4	425 033 €	(75 %)
Kuntien rahoitus	113 342 €	(20 %)
Muu julkinen rahoitus	28 337 €	(5,0 %)
Yhteensä	566 712 €	(100 %)

Hankkeen 25 % omarahoitusosuudesta vastaavat Itä-Suomen yliopisto 22 291 €, AIKOPA 6 046 € ja Kainuun Sote kuntayhtymä 113 342 €.

Hankkeen kustannusarvio 1.1.2018- 31.12.2020:

Palkkakustannukset	446 845 €
Ostopalvelut	22 500 €
Muut kustannukset	21 400 €
Flat rate	75 967 €
Yhteensä	566 712 €

Rahoittajan arvio hankkeesta:

Hanke toteuttaa erittäin hyvin ESR-ohjelman toimintalinjan 4 erityistavoitetta 9.2. Kasvu ja rakennemuutosalojen koulutuksen tarjonnan ja laadun parantaminen. Hanke vastaa alueellisiin työvoiman osaamistarpeisiin ja edistää siten työllisyyttä. Sosiaalityöntekijöistä on Kainuussa merkittävää pulaa ammattibarometrien perusteella. Sosiaalityöntekijöiden ikääntymisen seurauksena henkilöstön rekrytointi alueella vaikeutuu edelleen lähivuosina. Sosiaalityöntekijöiden sijaisuuksiin ei ole saatavilla pätevyysvaatimuksia täyttäviä sijaisia, jonka myötä sosiaalityön palvelujen järjestäminen on vaikeutunut. Kainuun maakuntaohjelman mukaisesti hankkeella nostetaan alueen työvoiman osaamistasoa. Alueella hyödynnetään erityisesti Kajaanin yliopistokeskuksen yhteistyöyliopistojen koulutusmahdollisuuksia maisteritason osaajien kouluttamisessa alueen tarpeisiin. Kainuussa ei ole omaa yliopistoa, joka kautta osaajia olisi mahdollista tuottaa alueelle.

Kohderyhmien toimialoina ovat esimerkiksi: lastensuojelu, vanhuspalvelut, aikuissosiaalityö, vammaispalvelut, sairaalasosiaalityö, maahanmuuttajapalvelut, koulukuraattorit, perheneuvolat, palvelutalot ja erilaiset järjestöt. Kainuun sote - kuntayhtymä on työnantajana erittäin tiiviissä yhteistyössä hankkeen toteutuksessa. Hankkeella voidaan vastata myös ennakoivasti tulevaan sote-uudistukseen ja turvata osaavan työvoiman saatavuus myös yksityisten sosiaalipalveluiden tuottajien osalta.

Maisterikoulutuksen lisäksi hankkeessa on laajempi kehittämistavoite. Ohjelma-asiakirjan mukaisesti hankkeessa yhdistyy korkea-asteen koulutus ja siihen integroitu tutkimus- ja kehittämistoiminta. Yh-

teistyössä Kainuun sote - kuntayhtymän, AIKOPAn ja UEFin välillä rakennettava tutkimus- ja kehittämisalusta luo uudenlaista toimintakulttuuria eri sektoreille. Tarve yhteiselle kehittämisalustalle on tullut nimenomaisesti Kainuun sote -kuntayhtymästä. AIKOPAn ydinosamiseen liittyy verkostomaisen yhteistyön ylläpito ja fasilitointi. Osaaminen painottuu erityisesti työelämälähtöisen ja sitä tukevan kehittämistoiminnan edistämiseen. Yliopisto välittää kehittämisalustalle sekä maisteriohjelman opiskelijoiden käyttöön uusimman tutkimustiedon. Kainuun sote tuottaa alustalle käsiteltäväksi käytännön ajankohtaisia haasteita ja ongelmia sekä toimii erilaisten koulutus-, kehittämis- ja pilotointitoimenpiteiden ympäristönä. Toiminta jatkuu osapuolten toimesta hankkeen päättymisen jälkeen.

OKM on antanut puoltavan lausunnon hankkeesta 30.10.2017.

MYR sihteeristö kokouksessaan 4.12.2017 puolsi hankkeen rahoittamista. Hanke on rakennerahasto-ohjelman toimintalinjan 4 mukainen ja toteuttaa Kainuun maakuntaohjelman kohtaa 1.3 Osaavan työvoiman saatavuus ja siellä 1.3.3 Koulutusketjun turvaaminen

Erillisliite nro: 2

Lisätietoja asiasta antaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta rahoitusasiantuntija Verna Mustonen, puh. 025 023 573.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) puoltaa hankkeen rahoittamista.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR):

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.